

สรุปผลการประชุม
คณะกรรมการการศึกษาถ่วงรองเรื่องรื่องเรียนและสภาพปัญหาการคุ้มครองผู้บริโภค
ในคณะกรรมการการคุ้มครองผู้บริโภค สภาผู้แทนราษฎร
ครั้งที่ ๔๒
วันพฤหัสบดีที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๕
ณ ห้องประชุมกรรมการ CA 423 ชั้น ๔ อาคารรัฐสภา

คณะกรรมการการศึกษาถ่วงรองเรื่องรื่องเรียนและสภาพปัญหาการคุ้มครองผู้บริโภค ในคณะกรรมการการคุ้มครองผู้บริโภค สภาผู้แทนราษฎร ได้มีการประชุมเพื่อพิจารณาศึกษาแนวทางการควบคุมดูแล ธุรกิจบริการแพลตฟอร์มดิจิทัล ซึ่งปัจจุบันสำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ ได้ดำเนินการจัดทำร่างพระราชกฤษฎีกาการประกอบธุรกิจบริการแพลตฟอร์มดิจิทัลที่ต้องแจ้งให้ทราบ พ.ศ. โดยร่างนี้อยู่ในระหว่างการรับฟังความคิดเห็นตามรัฐธรรมนูญมาตรา ๗๗ ซึ่งหากแล้วเสร็จก็ต้องนำเข้าสู่คณะรัฐมนตรีเพื่อขอความเห็นชอบ กฎหมายนี้ใช้ในการกำกับดูแลผู้ประกอบการธุรกิจแพลตฟอร์มดิจิทัล รวมถึงการกำหนดให้เจ้าของแพลตฟอร์มต่าง ๆ ต้องมีการออกมาตรการในการบรรเทาความเสียหาย ชดเชย หรือเยียวยาให้กับผู้บริโภค ในกรณีที่ซื้อสินค้าแล้วไม่ได้ของหรือได้รับสินค้าเสียหาย เป็นต้น

จากผลการประชุมสามารถสรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

๑. ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

๑.๑ ความจำเป็นในการควบคุมดูแลธุรกิจบริการแพลตฟอร์มดิจิทัล เนื่องจากแพลตฟอร์มดิจิทัลมีผู้ใช้งานจำนวนมากภายใต้เงื่อนไขในการให้บริการที่ต่างกันทำให้การแก้ไขปัญหาบนแพลตฟอร์มทำได้ยาก และรัฐบาลขาดข้อมูลเกี่ยวกับแพลตฟอร์มในการกำหนดนโยบายและมาตรการที่จำเป็น

๑.๒ การกำกับธุรกิจบริการแพลตฟอร์มดิจิทัล ภายใต้มาตรา ๓๒ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ๒๕๔๔ มีดังต่อไปนี้

๑.๒.๑ เพื่อรักษาความมั่นคงทางการเงินและการพาณิชย์

๑.๒.๒ เพื่อประโยชน์ในการเสริมสร้างความน่าเชื่อถือและยอมรับในระบบข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์

๑.๒.๓ เพื่อป้องกันความเสียหายต่อสาธารณชน

๑.๓ รูปแบบการกำกับ ในการพิจารณาว่าจะใช้การกำกับโดยการแจ้ง การขึ้นทะเบียน หรือการขออนุญาต ให้กำหนดโดยพิจารณาจากความเหมาะสมในการป้องกันความเสียหายตามระดับความรุนแรงของผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากการประกอบธุรกิจนั้น

๑.๔ สถานะปัจจุบัน ร่างพระราชกฤษฎีกาการประกอบธุรกิจบริการแพลตฟอร์มดิจิทัลที่ต้องแจ้งให้ทราบ พ.ศ. ประกอบด้วย ๕ หมวด ผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการกฤษฎีกา วาระที่ ๓ และอยู่ระหว่างการดำเนินการของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (ออกเรื่องเสร็จ)

๒. ข้อเสนอแนะของคณะอนุกรรมการ

คณะอนุกรรมการมีความเห็นว่า ปัจจุบันไม่มีกฎหมายเฉพาะที่เป็นมาตรการเชิงบังคับหรือเชิงลงโทษแก่ผู้ประกอบการแพลตฟอร์มดิจิทัลแต่อย่างใด จึงขอเสนอแนะในประเด็นต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

๒.๑ ผู้ขายสินค้าออนไลน์ต้องจดทะเบียนพาณิชย์ต่อกระทรวงพาณิชย์ ในฐานะผู้ขายให้ถูกต้องตามกฎหมายกำหนด

๒.๒ ในกรณีที่ขายสินค้าปลอม ที่เป็นการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญาหรือเป็นสินค้าผิดกฎหมาย ควรร่างกฎหมายให้ผู้ให้บริการแพลตฟอร์มดิจิทัลต้องร่วมรับผิดชอบกับผู้ขายด้วย

๒.๓ กรณีร่างมาตรา ๓๔ กำหนดว่า เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกแก่ผู้ประกอบการลดความซ้ำซ้อนในการขอข้อมูล สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์อาจขอข้อมูลจากหน่วยงานที่ได้เก็บข้อมูลของผู้ประกอบการนั้นไว้แล้ว ทั้งนี้ คณะอนุกรรมการมีข้อเสนอแนะว่า ควรให้สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์หรือกรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์ มีอำนาจเข้าถึงข้อมูลผู้ขาย เพื่อให้ภาครัฐมีฐานข้อมูลของผู้ขายในกรณีที่มีการกระทำความผิดเกิดขึ้น

๒.๔ ขอให้ผู้ให้บริการแพลตฟอร์มดิจิทัลมีมาตรการในการคุ้มครองผู้บริโภคเพิ่มมากขึ้นจะต้องมีระบบอัลกอริทึมหรือระบบหลังบ้านในการกลั่นกรองข้อมูลผู้ขาย หากพบว่าเป็นตัวปลอม บัญชีปลอมจะต้องมีมาตรการจัดการกับบุคคลเหล่านั้นอย่างเด็ดขาด

นางสาวชัชฎาภรณ์ ประยูรวงษ์
นิติกรชำนาญการพิเศษ
ผู้สรุปผลการประชุม